

1. De Nationale Bank als onderneming

1.1 Markante feiten

2014 werd in het bijzonder gekenmerkt door de inwerkingtreding, op 4 november, van het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme. Zoals blijkt uit de volgende bladzijden, is dit echter niet het enige domein waaraan de Bank tijdens het verslagjaar haar energie heeft gewijd. Voorts wil de Bank, rekening houdend met de ontwikkeling van haar omgeving, een duidelijke koers uitstippelen met betrekking tot de grote strategische opties die haar

toekomst op middellange termijn zullen bepalen. Daartoe vatte zij reeds in 2013 een ambitieuze strategische denkoefening aan die zij tijdens het verslagjaar heeft afgerond. Om de markante gebeurtenissen die hun stempel drukten op 2014 in een bredere context te plaatsen, is het raadzaam deze terugblik aan te vangen met een samenvattend overzicht van de voornaamste conclusies van die strategische oefening. Langs deze omweg kan een beter inzicht worden verkregen in de verschillende gebeurtenissen die verderop in de talrijke activiteitsdomeinen van de Bank worden aangestipt.

Strategische denkoefening 'NBB 2020'

De strategische denkoefening 'NBB 2020', die in 2014 werd afgesloten, had tot doel te onderzoeken in welke mate de activiteiten en werkwijze van de Bank moeten worden aangepast tegen 2020 om proactief te kunnen inspelen op de interne en externe ontwikkelingen waarmee de Bank onvermijdelijk zal worden geconfronteerd.

Onze onderneming ontwikkelt zich snel van een productieomgeving tot een kennisonderneming, mede door de invoering van het 'twin peaks'-model voor het prudentieel toezicht. Meer dan ooit profileert zij zich als een **competentiecentrum** op het gebied van monetair beleid, economische en financiële analyse en prudentieel toezicht. Om deze taken naar behoren te kunnen blijven vervullen, zullen de medewerkers over andere competenties moeten beschikken; bijgevolg zal extra aandacht worden besteed aan opleiding (zie ook 1.2 Human Resources). Bovendien biedt de grote uitstroom van bedienden in de komende jaren de mogelijkheid om de competentieverschuiving naar hoger opgeleide medewerkers op een sociale manier te begeleiden. Uit de prognoses blijkt dat het totale personeelsbestand zal dalen van ongeveer 2 100 voltijdse equivalenten (VTE) tot 1 700 VTE in 2020.

Tegen deze achtergrond werden voor alle activiteiten van de Bank scenario's uitgetekend waarin de verwachte ontwikkelingen en de te ondernemen acties zijn opgenomen. Deze scenario's werden uitgezet in de tijd via een routekaart om hun tenuitvoerlegging jaar na jaar te kunnen volgen, te beoordelen en eventueel waar nodig aan te passen aan de omstandigheden.

In de toekomst wil de Bank **toegevoegde waarde** blijven leveren aan de Belgische overheid en het Europees Stelsel van Centrale Banken door te blijven investeren in statistieken en studiewerk, onder meer met een toenemende nadruk op de regionale dimensie. De verdere verbetering van onze expertise inzake de tenuitvoerlegging van het monetair beleid (onder andere het programma voor de aankoop van Asset-Backed Securities en covered bonds) blijft een prioriteit. Daarbij vormt de nieuwe marktinfrastructuur (Target 2 Securities, ...) een belangrijke uitdaging. Bovendien moet de Bank een actieve rol blijven spelen in een aantal specifieke internationale fora. De prudentiële rol van de Bank zal zich verder blijven ontwikkelen, met name als gevolg van de instelling van het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme, de oprichting van een afwikkelingsautoriteit en de hervorming van het prudentieel regelgevingskader (Solvabiliteit II en Bazel III). Gelet op deze ontwikkelingen, moet de Bank haar competenties, interne organisatie en IT-ondersteuning verder aanpassen om haar prudentiële rol zowel nationaal als in samenwerking met de ECB binnen het GTM, op onberispelijke wijze te kunnen vervullen.

In de bankbiljettensector zal de traditionele rol van de Bank worden herzien. Tegen 2020 zullen de biljetten niet langer door haar worden gedrukt, maar worden aangekocht. Tevens is een nieuwe taakverdeling geboden tussen de Bank, de financiële sector en de geldtransporteurs. In dit model zullen de vestigingen van Bergen en Hasselt in 2016 worden gesloten. De Bank zal echter blijven toezien op de kwaliteit van de bankbiljetten in omloop.

Wat de **ondersteunende taken** betreft, zal verder aandacht worden besteed aan de toereikendheid van de ingezette middelen. Het personeelsbeleid zal nog meer worden toegespitst op mobiliteit en talentmanagement, en de informatica op het versterken van de cyberbeveiliging. Het aandeel van de andere ondersteunende taken zal geleidelijk worden afgebouwd via pensioneringen.

Het is de bedoeling de opvolging van de strategische oefening te integreren in de overige managementinstrumenten. Het plan NBB 2020 zal als leidraad dienen voor de jaarlijkse begrotingsronde. De Bank wil het principe van meerjarengovernance in de loop van de komende vijf jaar uitrollen over de andere managementinstrumenten. Dit principe zal derhalve worden uitgebreid naar domeinen zoals actieplannen, personeelsverloop en personeelskosten, IT-investeringen, technische uitrustingen en de resultatenrekening van de Bank.

De Bank wil een kritische kijk behouden op haar rol in de maatschappij, de activiteiten die zij uitoefent en de wijze waarop haar middelen worden aangewend.

Prudentiële functies, financiële stabiliteit en betalingssystemen

Met de inwerkingtreding van het **gemeenschappelijk toezichtsmechanisme** (GTM) in november van het verslagjaar werd de eerste pijler van de bankenunie een feit. Hieraan voorafgaand werd de banksector aan een alomvattende beoordeling onderworpen. Bij ons werd die alomvattende beoordeling uitgevoerd voor zes bankgroepen: KBC, Belfius Bank, Dexia, Argenta, Axa Bank Europe en Bank of New York Mellon. Dit onderzoek werd uitgevoerd door de Bank, in haar hoedanigheid van nationale toezichthouder, aan de hand van een door de ECB uitgewerkte uniforme template. Zowel de ECB als de nationale autoriteiten werden ter zake bijgestaan door onafhankelijke externe auditeurs en consultants.

Met de goedkeuring van de Europese wetgeving inzake herstel en afwikkeling, het intergouvernementeel

akkoord en de oprichting van een gemeenschappelijk afwikkelingsfonds, werd de weg vrijgemaakt voor de tweede pijler van de bankenunie, namelijk het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme (GAM). Ook tijdens het verslagjaar werd een gedeelte van de bepalingen van de betrokken Europese wetgeving in Belgisch recht omgezet door de bankwet en werd de Bank als afwikkelingsautoriteit aangewezen. Wat de derde pijler of het gemeenschappelijk depositogarantiestelsel betreft, dient de desbetreffende Europese richtlijn tegen de zomer van 2015 in Belgisch recht te zijn omgezet.

Op 4 november 2014 nam de Europese Centrale Bank de eindverantwoordelijkheid voor het banktoezicht op zich op basis van een intensieve samenwerking met de banktoezichthouders van het eurogebied. Het GTM legt twee verschillende perimeters vast: die van de 'belangrijke' banken (significant institutions) en die van de 'minder belangrijke' banken (less significant institutions).

Voor de belangrijke banken stuurt de ECB het toezicht rechtstreeks aan via de zogenaamde **Joint Supervisory Teams**. Deze teams worden geleid door een ECB-medewerker en bestaan uit enerzijds een kleine groep leden van de ECB in Frankfurt en anderzijds een aantal aan de Joint Supervisory Teams toegewezen medewerkers van de nationale toezichthouder die in casu onder contract staan met de Bank. De Bank neemt actief deel aan 17 Joint Supervisory Teams, in de eerste plaats aan deze die zich toelagen op de Belgische 'significante instellingen' (Argenta, AXA, Belfius, Bank of New York Mellon, Degroof, Dexia, KBC), op de grote Belgische dochterondernemingen van buitenlandse significante instellingen (BNPP Fortis, ING), alsook op kleinere dochterondernemingen van buitenlandse significante instellingen (CMNE, Santander, Monte Paschi, Puilaetco, SocGen) en op enkele bijkantoren die deposito's werven (Deutsche Bank, ABN AMRO, Rabobank).

België telt 30 minder significante instellingen, die de Bank voortaan rangschikt onder de noemer 'local and specialised institutions'. De Bank is hier eerstelijns-toezichthouder, maar het GTM zal een gemeenschappelijke methodologie uitwerken en een tweedelijnsopvolging uitoefenen; het kan tevens het toezicht op een 'minder belangrijke' bank steeds naar zich toetrekken.

Op **organisatorisch gebied** heeft de Bank er zoveel mogelijk naar gestreefd de organisatie van het GTM in haar eigen structuur te weerspiegelen. Zo wordt het toezicht op de significante instellingen (in Frankfurt uitgeoefend door de Directoraten 1 en 2) en dat op de minder significante instellingen (Directoraat-Generaal 3 in Frankfurt) bij de Bank aan afzonderlijke teams toevertrouwd, zodat elk team zich kan toelagen op het werk en de procedures die van toepassing zijn op de categorie die het team aanbelangt. Tegelijkertijd wordt erover gewaakt dat tussen de respectieve teams voldoende bruggen blijven bestaan, zodat het verloop tussen de teams niet gehinderd wordt.

De Bank heeft tevens haar **governance** aangepast aan de nieuwe configuratie: hoewel het Directiecomité minder eindbeslissingen moet treffen dan voordien, dient het wel volledig geïnformeerd te zijn over de werkzaamheden van het GTM, kennis te hebben van de door de Joint Supervisory Teams behandelde onderwerpen en de eventuele voorstellen van de Bank met betrekking tot significante of minder significante instellingen te valideren, zodat de standpunten van de Bank in een vroeg stadium kunnen worden opgenomen in het besluitvormingsproces van het GTM. Het **Risicocomité** van de Bank debatteert ook wekelijks over het GTM. Tijdens dit debat worden aangelegenheden betreffende het GTM besproken, worden de aan het Directiecomité voor te leggen problemen

geïdentificeerd en worden de vergaderingen van de Raad van Toezicht en van de Raad van Bestuur van de ECB voorbereid.

Dankzij de wekelijkse rapportering door de vertegenwoordigers van de Bank in de Joint Supervisory Teams en in de thematische substructuren van het GTM, is het Risicocomité GTM bijzonder goed geplaatst om in een vroeg stadium verbanden tussen de verschillende dossiers te leggen, zodat de samenhang van de bijdragen van de Bank aan het GTM wordt gegarandeerd en de vergaderingen van het Directiecomité over het GTM naar behoren worden voorbereid.

Het Risicocomité GTM wordt voorgezeten door het lid van het Directiecomité dat tevens lid is van de Raad van Toezicht. Het bestaat uit de directeurs die verantwoordelijk zijn voor de betrokken prudentiële diensten, de chefs en een aantal deskundigen van die diensten, alsook de chefs van de Juridische Dienst en van de dienst Internationale en Eurostysteemcoördinatie. Deze dienst verzorgt het secretariaat van het Risicocomité in GTM-samenstelling.

De operationele start van het GTM gaat gepaard met de in een aanvangsfase noodzakelijke aanpassingen. Zowel bij de ECB als bij de nationale toezichthouders betreft het een leerproces waarin de problemen worden geïdentificeerd en behandeld naarmate ze zich voordoen. Vaak gaat het erom uit te maken welke regels van toepassing zijn (GTM of de Belgische bankwet) of welke procedure moet worden gevolgd. Het is duidelijk dat het GTM nog heel wat werk voor de boeg heeft om de convergentie van de prudentiële regels en van het toezicht te verbeteren. Op operationeel vlak zal de meeste aandacht moeten uitgaan naar de goede werking van de complexe matrix voor het dagelijks toezicht, dat wordt gekenmerkt door een functionele aansturing door de ECB van NBB-medewerkers die worden bezoldigd, beoordeeld en bevorderd door de NBB.

Het **gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme** (GAM) vormt de tweede pijler van de bankenunie. Het omvat de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR), de Raad van de EU, de Europese Commissie en de afwikkelingsautoriteiten van de lidstaten die deelnemen aan het GTM. De GAR is belast met de ontwikkeling en de goedkeuring van de afwikkelingsplannen en de afwikkelingsregelingen ten aanzien van de instellingen en groepen die door de ECB als belangrijk worden beschouwd in het kader van het GTM, die waarvoor de ECB heeft besloten haar toezichtsbevoegdheden rechtstreeks uit te oefenen, alsook de resterende grensoverschrijdende bankgroepen. De GAR bestaat uit een voorzitter, een ondervoorzitter, vier andere permanente leden en een vertegenwoordiger

van elke nationale afwikkelingsautoriteit waarvan de lidstaat deelneemt aan het GTM. In het kader van de tenuitvoerlegging van het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme en van de omzetting van de richtlijn inzake herstel en afwikkeling van kredietinstellingen heeft de Belgische wetgever **de Bank aangewezen als nationale afwikkelingsautoriteit**. In deze hoedanigheid is de Bank bevoegd voor de kredietinstellingen die niet rechtstreeks onder de GAR vallen en dient zij de beslissingen van de GAR uit te voeren. De Bank zal binnen de GAR worden vertegenwoordigd door het lid van het Directiecomité dat belast is met de afwikkeling van kredietinstellingen.

Om te zorgen voor een scheiding tussen de prudentiële taken en de afwikkelingsactiviteiten, richt de organieke wet een nieuw orgaan op binnen de Bank, namelijk het Afwikkelingscollege. Dit college wordt voorgezeten door de gouverneur van Bank. Naast deze laatste bestaat het Afwikkelingscollege uit de vicegouverneur, de directeurs die verantwoordelijk zijn voor het departement belast met het prudentieel toezicht op de banken en de beursvennootschappen, het departement belast met het prudentieel beleid en de financiële stabiliteit en het departement belast met de afwikkeling van kredietinstellingen, de voorzitter van de FSMA, de voorzitter van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Financiën, de leidende ambtenaar van het Afwikkelingsfonds, vier leden die door de Koning worden aangewezen bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, en een door de Koning aangewezen magistraat.

De organisatie en de werking van het Afwikkelingscollege en van de diensten belast met de voorbereiding van zijn werkzaamheden, alsook de voorwaarden waaronder het college informatie uitwisselt met derden (met inbegrip van de overige organen en diensten van de Bank) en de maatregelen ter voorkoming van elk belangenconflict tussen het Afwikkelingscollege en de overige organen en diensten van de Bank, werden bij een op 22 februari 2015 goedgekeurd koninklijk besluit vastgelegd. Dit laatste schrijft eveneens voor dat het Afwikkelingscollege over een huishoudelijk reglement moet beschikken. Om de werkzaamheden van dit college voor te bereiden, heeft de Bank op 1 september van het verslagjaar een **afwikkelingscel** opgericht. Die cel bereidt de afwikkelingsplannen van de kredietinstellingen naar Belgisch recht voor in samenwerking met de buitenlandse afwikkelingsautoriteiten, beoordeelt de afwikkelbaarheid, bereidt de beslissingen voor betreffende de toepassing van de bevoegdheden om de belemmeringen voor de afwikkelbaarheid te beperken en werkt, ingeval een kredietinstelling naar Belgisch recht zou voldoen aan de voorwaarden om in afwikkeling te gaan, een afwikkelingsregeling uit die de te nemen maatregelen en de wijze waarop de afwikkelingsinstrumenten moeten worden toegepast, nader bepaalt. De

afwikkelingscel werkt tevens mee aan de uitstippeling van het afwikkelingsbeleid, in België en in de verschillende internationale fora, en verzorgt het secretariaat van het Afwikkelingscollege.

De afwikkelingscel vormt tevens de schakel tussen de Bank en het GTM, bijvoorbeeld door haar deelname aan de interne afwikkelingsteams die het GTM eventueel zal oprichten. Deze voor elke bankgroep specifieke teams zullen bestaan uit personeelsleden van de GAR, personeelsleden van de nationale afwikkelingsautoriteiten, in voorkomend geval met inbegrip van waarnemers van niet-deelnemende lidstaten. Deze interne afwikkelingsteams zouden moeten worden geleid door coördinatoren die onder de hogere kaderleden van de GAR worden aangesteld.

Om te garanderen dat binnen de Bank een coherent standpunt wordt ingenomen, en om dubbel werk te voorkomen, zal de afwikkelingscel nauw samenwerken met alle prudentiële diensten en andere departementen van de Bank. Tevens zal een *Risk Team* inzake herstel en afwikkeling worden opgericht ter versterking van deze samenwerking tussen alle diensten van de Bank die rechtstreeks dan wel onrechtstreeks onderwerpen behandelen die enerzijds verband houden met het herstel en anderzijds met de afwikkeling.

*
* *

Op het gebied van het toezicht op de **verzekeringen en herverzekeringsondernemingen** werd de agenda tijdens het verslagjaar opnieuw grotendeels bepaald door de nakende invoering, op 1 januari 2016, van de hervorming van de Europese regelgeving 'Solvabiliteit II'. Dit nieuwe stelsel versterkt het prudentiële kader van de verzekeringsondernemingen en verbetert de harmonisering ervan binnen de Europese Unie. Het gaat uit van het risicoprofiel van elke afzonderlijke verzekeringsonderneming om de vergelijkbaarheid, de transparantie en het concurrentievermogen te bevorderen.

Bij de voorbereiding op het **Solvabiliteit II**-stelsel trachten de colleges die belast zijn met het toezicht op grensoverschrijdende groepen voorbereidende richtsnoeren ten uitvoer te leggen en onderzochten zij de impact van die richtsnoeren op de werking van de colleges. Tijdens het verslagjaar werd de risicobeoordeling op het niveau van de groep en van de samenstellende entiteiten, verder uitgewerkt.

In de colleges voor groepen die vanaf de inwerkingtreding van Solvabiliteit II een intern model willen hanteren, werden besprekingen aangevat om tot een gezamenlijke timing te komen voor de goedkeuringsprocedure die in 2015 zal worden uitgevoerd.

In lijn met de benadering van Solvabiliteit II, die duidelijk meer risicogeoriënteerd is, en met het oog op een efficiëntere toewijzing van de middelen waarop in de toekomst steeds vaker een beroep zal worden gedaan, ontwikkelden de teams van toezichthouders op de verzekeringsondernemingen tijdens het verslagjaar de zogenaamde **clusteringbenadering**. Het gaat om een operationele aanpak waarbij aan de hand van een risicobeoordeling de intensiteit wordt bepaald van het toezicht dat op de ondernemingen moet worden uitgeoefend. Bij deze benadering wordt uitgegaan van de beoordeling van de kwetsbaarheden van elke onderneming in verschillende risicodomeinen, alsook van het vermoedelijke effect van het in gebreke blijven van de onderneming op de financiële/sectorale stabiliteit. Op basis daarvan wordt een indeling van de ondernemingen gemaakt, die bepalend is voor de reikwijdte en de frequentie van de controles die bij elke onderneming worden uitgevoerd.

De systeemrelevante ondernemingen en de andere ondernemingen die een groot risico lopen om in gebreke te blijven, worden aan een volledige controle onderworpen, waarbij de toezichtsprocedures, in de ruimste definitie, zo strikt mogelijk worden toegepast. Voor de andere ondernemingen is de intensiteit van het toezicht afhankelijk van hun gevoeligheid voor de specifieke risico's die verbonden zijn aan de aard en de omvang van hun activiteiten. De ondernemingen die niet al te kwetsbaar zijn en die slechts van gering belang zijn op sectorniveau, worden aan een beperkt toezicht onderworpen.

In 2013 werd de verzekeringssector bevestigd over de best estimate van de technische voorzieningen. Hiermee wilde de Bank onderzoeken in welke mate de sector voorbereid is op de inwerkingtreding van het nieuwe prudentiële regime. De resultaten van deze bevestiging werden geanalyseerd en de bevindingen werden overgemaakt aan de ondernemingen, die verzocht werden te reageren en, in voorkomend geval, een plan van aanpak op te stellen voor de verbetering van de gehanteerde methodologie. De reacties van de ondernemingen worden grondig onderzocht door de Bank om, indien nodig, tijdig te kunnen bijsturen. De uiteindelijke doelstelling is ervoor te zorgen dat de ondernemingen bij de inwerkingtreding van het nieuwe prudentiële regime een aanvaardbaar methodologisch niveau bereiken. Onder Solvabiliteit II zullen de ondernemingen als integraal onderdeel van hun bedrijfsstrategie regelmatig hun volledige solvabiliteitsbehoeften moeten beoordelen. In 2014 onderzocht de Bank in welke mate de ondernemingen voorbereid zijn op de vereisten van Solvabiliteit II op verschillende gebieden.

De werkzaamheden die in 2013 werden aangevat met betrekking tot **de analyse van het bedrijfsmodel van de verzekeringsondernemingen** die deel uitmaken van

een bankverzekeringsgroep, werden in 2014 voortgezet en uitgebreid naar andere grote ondernemingen. Gezien de lagerenteomgeving verschoof het aandachtspunt van die analyses naar de analyse van de rentabiliteit van de portefeuille leven. Voor de grote (levens)verzekeringsondernemingen werd een winstbronnenanalyse uitgevoerd. Deze analyse werd aangevuld met ondernemings specifieke analyses om bepaalde ontwikkelingen te verklaren inzake financiële marges, onderschrijvingsresultaten en kosten voor de verschillende (groepen van) producten en ondernemingen.

In het toekomstige prudentiële kader van Solvabiliteit II zullen de ondernemingen hun reglementaire kapitaalvereisten mogen berekenen aan de hand van een intern model. De richtlijn Solvabiliteit II bepaalt dat de prudentiële toezichthouder over een termijn van zes maanden beschikt om het model te beoordelen en het gebruik ervan voor reglementaire doeleinden goed te keuren. Er werd beslist de ondernemingen de mogelijkheid te geven het te beoordelen model reeds vooraf ter evaluatie voor te leggen aan de toezichthouder, in het kader van een zogenoemde preapplicatieprocedure. Het is geenszins de bedoeling dat de toezichthouder zich in dit stadium formeel uitsprekt over het model. In de loop van het verslagjaar werden de desbetreffende werkzaamheden voortgezet, om tijd te winnen bij de formele goedkeuringsprocedure.

In februari 2014 heeft de Bank voor het eerst de antwoorden van de verzekeringsondernemingen op de vragenlijst **Anti Money Laundering** (AML – zie Ondernemingsverslag 2013, p. 13) ontvangen. Zij heeft de ontvangen informatie aangewend om de risicogebaseerde indeling van de verzekeringsondernemingen op het gebied van AML/TF beter te formaliseren en haar interne procedures ter zake te verfijnen. In 2014 werd het raamwerk reeds gehanteerd, onder meer in twee verzekeringsondernemingen waar een volledige inspectie werd gewijd aan de naleving van de bepalingen van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

Gelet op de bevindingen van die inspectie, besloot de Bank de aandacht van de levensverzekeringsondernemingen opnieuw te vestigen op de noodzaak om er doorlopend op toe te zien dat de desbetreffende wettelijke en reglementaire bepalingen wel degelijk worden nageleefd en dat de middelen die voor de behandeling van deze problematiek worden uitgetrokken, toereikend zijn. De Bank is voornemens om inzake het witwassen van geld toezichtsacties te blijven voeren.

*
* *

Naar aanleiding van de start van het GTM heeft de Bank besloten de **inspectiefunctie te centraliseren** binnen de dienst Specifieke operationele functies inzake prudentieel toezicht. Deze organisatie is dezelfde als in de Europese Centrale Bank; zij streeft ernaar de inspectie als een autonome functie te beschouwen, die grondige onderzoeken uitvoert naar de risico's, de risicobeheersmaatregelen en de governance, en dit volgens specifieke procedures.

Ook de inspecteurs die opdrachten uitvoeren bij de verzekeringsondernemingen of bij financiële instellingen die niet onder het GTM vallen (beursvennootschappen, bijkantoren van financiële instellingen van buiten de Europese Unie, ...), werden in dezelfde dienst ondergebracht.

In deze nieuwe structuur werden twee groepen opgericht: één voor de banken en marktinfrastructuren en een andere voor de verzekeringsondernemingen. Daarnaast zijn er ook twee expertisecentra, het ene voor informatie- en communicatietechnologieën (ICT) en het andere voor interne modellen. Deze twee centra staan tevens in voor de opvolging van de risico's van de instellingen en, wat de ICT betreft, voor het prudentieel beleid. De inspecteurs werken in een matrixstructuur, waarbij de eerste dimensie bestaat uit het type instelling en de tweede uit de specialisatie van de inspecteur. Deze nieuwe organisatie maakt het mogelijk schaalvoordelen te realiseren en de inspecteurs, die meestal gespecialiseerd zijn volgens risicotype of in technische domeinen (ICT, interne modellen, ...), in te zetten voor de inspectie van verschillende types van instellingen.

Al naargelang de geïnspecteerde instellingen al dan niet onder het GTM vallen, wordt de methodologie uit de SSM Supervisory Manual gebruikt of de NOVA-methodologie die in 2013 werd ontwikkeld en in een circulaire werd toegelicht. Beide methodologieën, die gebaseerd zijn op dezelfde concepten en de best practices in hun gebied, zijn bijgevolg gelijklopend, met kleine formele verschillen.

*
* *

De betrokkenheid van de centrale banken op het gebied van de **betalingssystemen** wordt verklaard door de noodzaak om te kunnen rekenen op veilige en efficiënte betalingssystemen, zowel voor de transmissie van de monetairbeleidsimpuls als voor de stabiliteit van het financiële stelsel als geheel.

Op Europees vlak beoogt het **SEPA-project (Single Euro Payments Area)** in Europa een gestandaardiseerd, efficiënt en goedkoop verkeer van overschrijvingen,

domiciliëringen, kaartbetalingen en geldafhalingen aan geldautomaten tot stand te brengen.

Aanvankelijk werd de overgang naar SEPA in België opgevat als een geleidelijk proces dat onder meer gebaseerd is op zelfregulering door de banksector. Daarbij was het de bedoeling van de nationale domiciliëringen en overschrijvingen over te schakelen naar hun geharmoniseerde Europese standaarden. Derhalve diende de gehele maatschappij deel te nemen aan dit proces: de overheid, de grote, middelgrote en kleine ondernemingen, de handelaars en de consumenten. Voor de coördinatie van het project maakte de Bank gebruik van de ruimte voor maatschappelijk overleg die door het Steering Committee over de toekomst van de betaalmiddelen in België wordt geboden. Dit comité werd in 2004 opgericht naar aanleiding van de besprekingen over de kosten van de verschillende betaalmiddelen in België.

Bij dat overleg nam de Bank het voorzitterschap van het Steering Committee en de rol van coördinator waar. Er werd snel een SEPA-werkgroep opgericht om voor alle betrokken partijen het succes van de overgang te garanderen. Het project werd vervolgens opgesplitst in verschillende subwerkgroepen, die elk de voortgang binnen hun eigen sector (overheid, ondernemingen en consumenten) moeten ondersteunen, begeleiden en meten. De Bank heeft een centraal bestand geïntroduceerd aan de hand waarvan de banken gegevens kunnen uitwisselen over de domiciliëringsmandaten die moeten migreren naar hun SEPA-versie.

Door de vaststelling, in een Europese verordening, van een uiterste termijn voor de genoemde migratie (februari 2014), is dit proces in een stroomversnelling terechtgekomen. De werkzaamheden van het comité en van zijn verschillende subgroepen spitsten zich voornamelijk toe op de goede communicatie van de informatie die elke betrokken entiteit nodig had om haar migratie binnen de gestelde termijn te kunnen realiseren. Zo organiseerde de Bank in het najaar van 2013, samen met de FOD Financiën en Middenstand/KMO en Febelfin een persconferentie om de belangrijkste termijnen en uitdagingen toe te lichten.

In België was de migratie naar SEPA uiteindelijk een succes: alle betrokken entiteiten hebben die tijdig voltooid.

Vandaag blijft de Bank actief op het gebied van detailbetalingen en volgt zij daarvan binnen hetzelfde Steering Committee actief de ontwikkelingen op in België, onder andere voor wat betreft elektronische en mobiele betalingen en kaartbetalingen.

Nog steeds binnen de betaalmiddelesector is de Bank één van de zeer zeldzame centrale banken die tevens

optreden als **centrale effectenbewaarinstelling** (CSD) voor hun land. Wat de effectenafwikkelings- en vereffeningssystemen betreft, besloot de ECB in 2008 TARGET2-Securities (T2S) te ontwikkelen, een gemeenschappelijk platform voor de vereffening van effecten dat een beslissende bijdrage zal leveren aan de opheffing van de verschillen tussen nationale en grensoverschrijdende transacties, en daarmee ook aan de verbetering van de efficiëntie van de vereffening van die transacties. De CSD van de Bank zal in maart 2016 toetreden tot T2S. Tegen die achtergrond had zij beslist om, in plaats van haar effectenvereffeningsplatform NBB-SSS aan te passen, een nieuw platform te verwerven dat aan de vereisten van de nieuwe Europese context voldoet.

Bij het verschijnen van deze uitgave zijn sommige modules van het nieuwe **RAMSES-platform** reeds in productie. Reeds in dit stadium vangen deze modules 85 % op van de operationele impact die de overgang op de deelnemers heeft. In vergelijking met het vroegere clearingstelsel betekent de nieuwe toepassing een enorme vooruitgang, onder meer door de invoering van een zeer hoog niveau van standaardisering voor de verwerking van de instructies, een vereffening van de transacties in real time, de invoering van de *market claims* in het stelsel (mechanismen voor compensatie in geval van in gebreke blijven), de aanpassing aan een wijd verspreide nieuwe norm waarmee berichten in XML-formaat kunnen worden uitgewisseld en ten slotte een zeer volledige webinterface.

*
* *

Een van de prudentiële opdrachten van de Bank bestaat in het **oversicht en het prudentieel toezicht op de financiëlemarktinfrastructuren**. Bij het prudentieel toezicht wordt nagegaan of de operator van een systeem naar behoren functioneert, terwijl bij het overzicht wordt toegezien op de goede werking van het systeem zelf. Onder 'marktinfrastructuur' wordt hier een systeem verstaan waarmee fondsen of effecten tussen verschillende instellingen kunnen worden overgedragen.

Tijdens het verslagjaar werd in het kader van het overzicht dat door de centrale banken van de G10 onder leiding van de NBB werd uitgeoefend op SWIFT, opnieuw bijzondere aandacht besteed aan cyberrisico's. Dit thema blijft eveneens belangrijk voor de centrale effectenbewaarinstellingen en voor de detailbetalingen via het internet. De Bank heeft ook de vernieuwing van belangrijke platformen voor financiëlemarktinfrastructuren, zoals SWIFT en NBB-SSS, gevolgd.

Het overzicht op de betaalinfrastructuren en -instrumenten was onder andere toegespitst op de aanpassingen in de SEPA-normen (Single European Payments Area) van het debetkaartschema 'Bancontact-MisterCash' en op de overname van de SEPA-domiciliëringen door het Uitwisselingscentrum en Verrekening (UCV), de Belgische clearinginstelling die kleine betaaltransacties verwerkt.

Hoewel geen enkele centrale tegenpartij op Belgisch grondgebied is gevestigd, nam de Bank deel aan de toezichtcolleges van acht buitenlandse centrale tegenpartijen, hetzij als toezichthouder van een centrale effectenbewaarinstelling waarin de centrale tegenpartij vereffent, hetzij als toezichthouder van één van de drie landen met het grootste aantal clearingleden van de centrale tegenpartij. Tijdens het verslagjaar hebben de toezichthouders in de eerste plaats beoordeeld of de centrale tegenpartijen voldoen aan de vereisten van de Europese EMIR-verordening om een erkenning te verkrijgen.

Naast de opvolging van het actieplan van Euroclear in het kader van de beoordeling van het CPSS-IOSCO-oversicht en de afronding van de beoordeling van NBB-SSS, besteedde de Bank ook aandacht aan de verfijning van de herstelplannen van de marktinfrastructuren naar aanleiding van de publicatie van de CPMI-IOSCO-gedragslijnen. Het prudentieel toezicht op de centrale effectenbewaarinstellingen, de effectenbewaarbanken en de effectenvereffeningssystemen (securities settlement systems – SSS) was voornamelijk toegespitst op de uitvoering van de Asset Quality Review en de stresstests die werden verricht in het kader van de voorbereiding op het GTM, en op de opvolging van de nieuwe normen (Bazel III, CRD IV, grote risicoblootstellingen, liquiditeitsratio's, hefboomratio).

*
* *

Een van de op Europees niveau goedgekeurde maatregelen om de financiële stabiliteit te verbeteren en de daarmee belaste instellingen te versterken, is de aanbeveling van het Europees Comité voor Systeemrisico's die inhoudt dat elk land een structuur voor macroprudentieel toezicht dient op te zetten om zich tegen systeemrisico's in te dekken. In België heeft de wetgever deze opdracht aan de Bank toevertrouwd, via een tekst van 25 april 2014. De Bank is voortaan formeel belast met het opsporen en monitoren van systeemrisico's. Zij beschikt over instrumenten om deze risico's te voorkomen of te beperken, teneinde de veerkracht van het Belgische financiële stelsel te vrijwaren en te versterken. Wanneer er zich systeemrisico's zouden voordoen, zal de Bank over een ruime waaier aan instrumenten beschikken en zal zij bevoegd zijn om aanbevelingen te doen aan de autoriteiten die kunnen

bijdragen aan de bestrijding van de geïdentificeerde systeemrisico's. Het Directiecomité van de Bank vergadert ten minste drie keer per jaar als macroprudentiële autoriteit. De secretaris van de Bank verzorgt het secretariaat van deze autoriteit. Het Financial Stability Review vormt de jaarlijkse publicatie ervan en dient als verslag aan het parlement over de opdracht van de Bank als macroprudentiële autoriteit.

Macro-economische research en statistieken

In het Verslag over de economische en financiële ontwikkeling (deel 1.3) wordt herinnerd aan de moeilijke omstandigheden waarin het monetair beleid tijdens het verslagjaar werd gevoerd. Om de accommoderende monetairbeleidskoers te versterken en de kredietverlening aan de reële economie in het eurogebied beter te ondersteunen, heeft de Raad van Bestuur van de ECB dit jaar nogmaals nieuwe conventionele en niet-conventionele maatregelen genomen. Die omstandigheden vereisen meer dan ooit dat de centrale banken die partners zijn in het Eurosysteem, op de hoogte blijven van de wetenschappelijke kennis in de domeinen waarin ze werkzaam zijn. Van haar kant wil de Bank zelf een hoogwaardig onderzoeks- en analysepotentieel in stand houden en uitbouwen. Daartoe verleent ze onder meer steun aan het wetenschappelijk onderzoek in de Belgische universiteiten en bevordert ze projecten waarin wordt samengewerkt met de academische wereld. Het is in die context dat de Bank sedert 2000 **tweejaarlijkse colloquia** over macro-economische thema's organiseert; de achtste editie, op 16 en 17 oktober 2014, handelde over de meting, de determinanten en de effecten van de **totale factorproductiviteit (TFP)**.

De TFP wordt gedefinieerd als de efficiëntie waarmee goederen en diensten worden geproduceerd aan de hand van een gegeven aantal productiefactoren, en behelst bijvoorbeeld de bijdrage van de technische vooruitgang tot de groei. De keuze van dit thema werd ingegeven door de opgetekende groeivertraging van de TFP sinds de jaren 2000, vooral in België en in Europa. Gelet op de gevolgen van de vergrijzing voor de economische groei en de overheidsfinanciën, lijkt een dynamischer TFP nochtans een van de kanalen te zijn waarlangs het verloop van de economische bedrijvigheid die schok draaglijk kan helpen maken.

Tijdens het colloquium is gebleken dat de vertraging van de TFP onder meer wordt veroorzaakt door ontoereikende investeringen in immateriële activa en innoverende technologieën en door een gebrek aan efficiëntie bij de aanwending hiervan. Bovendien blijkt de concurrentie

op de markten, met name die welke afkomstig is van de ingevoerde producten, een positief effect op de TFP te kunnen sorteren. Daarnaast werd het belang benadrukt van beleidsmaatregelen inzake innovatie, onderwijs, opleiding, overheidsinvesteringen, met name in infrastructuur, of van structurele hervormingen die een reallocatie mogelijk maken van zowel middelen inzake werkgelegenheid als financiële middelen. Ook de rol van staatssteun, vooral tijdens de crisis, werd besproken.

De Bank vindt het ook belangrijk **terug te kijken op** markante economische gebeurtenissen. Op 12 februari 2014 organiseerden de Europese Centrale Bank en de Nationale Bank in Brussel gezamenlijk een conferentie om de 20ste verjaardag te vieren van de oprichting van het Europees Monetair Instituut, een belangrijke mijlpaal op de weg naar de Economische en Monetaire Unie.

Dat colloquium, getiteld '**Progress through Crisis? Conference for the 20th Anniversary of the Establishment of the European Monetary Institute**', had niet alleen tot doel die verjaardag te vieren en baron Alexandre Lamfalussy, de eerste voorzitter van het EMI, te huldigen. Het was ook bedoeld om parallellen te trekken tussen de manier waarop de lessen uit de crisis van de jaren negentig de voortgang naar de Economische en Monetaire Unie (EMU) hadden beïnvloed en die waarop de recente crisis in het eurogebied tot lering kon strekken voor de toekomstige werking van de EMU. Op dat vlak bood het symposium de gelegenheid om te onderzoeken hoe de ervaringen uit het verleden relevant bleven voor de toekomst. Deze benadering sluit trouwens nauw aan bij de denkwijze van Alexandre Lamfalussy, het prototype van de toekomstgerichte centrale bankier.

Deze door de Gouverneur voorgezeten conferentie met een twaalfstal eersterangs sprekers onder wie Alexandre Lamfalussy, Mario Draghi, Jacques de Larosière en Jean-Claude Trichet, trok bijna 500 toehoorders, met onder meer een tiental centralebankpresidenten en tal van ministers. De Europese Centrale Bank bracht over het colloquium een publicatie uit.

*
* *

De Bank is voor ons land een uiterst belangrijk statistisch instituut en onderscheidt zich hierdoor van heel wat andere centrale banken. Hierdoor beschikt ze uit de eerste hand over macro-economische cijfers.

Op dat vlak werd 2014 gekenmerkt door de inwerking-treding van het **Europees Stelsel van Rekeningen ESR 2010**, de nieuwe standaard voor het opmaken van de

nationale rekeningen. Dat systeem bevat voor de Europese Unie een nadere omschrijving van de algemene bepalingen die op wereldvlak zijn opgesteld door de Verenigde Naties (System of National Accounts – SNA 2008).

Hoewel België, net als een groot aantal andere EU-landen, in september op het nieuwe systeem is overgeschakeld, had dit een grondige voorbereiding geveerd waarbij alle productieve krachten werden ingezet. Het ESR 2010 vertegenwoordigt immers veel meer dan een louter technische wijziging en heeft een grote weerslag op alle statistische domeinen, aangezien het tot doel heeft alle veranderingen in de hedendaagse economieën beter weer te geven: de mondialisering (dat wil zeggen de groeiende internationalisering van de productieprocessen), de ontwikkeling van de kenniseconomie, de financiële dimensie en het belang van de overheidsfinanciën.

Behalve door de overgang op het ESR 2010 werd 2014, op het vlak van de nationale rekeningen, ook gekenmerkt door de invoering van courante herzieningen (die elk jaar worden uitgevoerd tijdens de gebruikelijke opmaak van gegevens) maar vooral van grondige occasionele herzieningen (die ongeveer om de vijf jaar plaatsvinden en voortvloeien uit een heronderzoek van de bronnen en methoden). De belangrijkste occasionele herziening in België was het in aanmerking nemen van de illegale economie (drughandel, prostitutie en smokkel). Eurostat had dit voordien wel al bepleit, maar het was nog niet verplicht gesteld wegens de methodologische problemen die dat met zich bracht.

Al met al ontkwamen weinig statistische reeksen uit de nationale rekeningen aan die herzieningen, die retroactief werden berekend vanaf 1995. Het bbp van het referentiejaar 2010 nam door het effect ervan structureel toe met +2,81%. Het grootste deel van die stijging (+2,37%) is toe te schrijven aan de voornaamste wijziging die het ESR 2010 inhoudt: de kosten voor onderzoek en ontwikkeling worden beter in aanmerking genomen, aangezien ze voortaan niet langer als intermediair verbruik worden beschouwd (en derhalve het bbp doen afnemen), maar integendeel als investeringsuitgaven moeten worden behandeld (die het bbp doen toenemen). Bij de occasionele herzieningen heeft het in aanmerking nemen van de illegale activiteiten het bbp in veel geringere mate doen stijgen (+0,37%). Wat de overheidsfinanciën betreft, leidde het nieuwe ESR 2010 tot veranderingen in de in procenten bbp uitgedrukte ratio's van het begrotingstekort en de overheidsschuld, als gevolg van de complexe effecten op zowel de tellers als de noemers. Die ontwikkelingen werden op de voet gevolgd door de Belgische openbare besluitvormers en de internationale fora.

Deze ingrijpende herzieningen, die het gehele proces van de opstelling van de nationale rekeningen in 2014 beïnvloedden en tot een groot aantal bijwerkingen van reeksen leidden, vergden de tenuitvoerlegging van een specifiek communicatieplan voor het ESR 2010: dankzij een heel scala van acties (specifieke webpagina, studievoormiddag voor academici en professionals, *technical background briefing* voor de pers, seminarie voor leerkrachten uit het secundair onderwijs, technische publicaties of publicaties voor het grote publiek, enz.) kon het plan een zeer groot publiek bereiken en kreeg het een ruime media-aandacht.

De overschakeling op het ESR 2010 had ook een grote invloed op de financiële rekeningen van België. Enerzijds leidde de bovenvermelde ontwikkeling van de financiële dimensie tot een meer verfijnde uitsplitsing van de financiële sector over de verschillende componenten. Anderzijds werd de perimeter van de financiële sector aanzienlijk vergroot door in die sector entiteiten op te nemen die voordien tot de niet-financiële vennootschappen werden gerekend. De omvang van de financiële sector, gemeten aan de hand van het totale bedrag van de door die sector aangehouden financiële activa, nam aldus voor 2013 met ongeveer € 550 miljard toe in de rekeningen betreffende het financieel vermogen.

De nieuwe methodologie van het ESR 2010 maakte het ook mogelijk bepaalde financiële instrumenten nauwkeuriger te registreren. Zo worden met name de pensioenrechten voortaan duidelijk onderscheiden van de levensverzekeringsrechten, terwijl de handelskredieten, die nu veel vollediger worden geregistreerd dan voorheen, duidelijk worden beschouwd als een afzonderlijk financieel instrument. De invoering van het ESR 2010 werd eveneens te baat genomen om de opstelling van de financiële rekeningen volledig te herzien, door nieuwe gegevensbronnen aan te boren en de toepassing voor de informatieverwerking volledig te herzien.

De andere door de Bank opgestelde financiële statistieken, die meer bepaald als bron worden gehanteerd bij de opstelling van de financiële kwartaalrekeningen en de berekening van de Europese aggregaten door de ECB, worden periodiek herzien om in te spelen op de nieuwe behoeften. Tegen deze achtergrond werden de verzamelde gegevens over de activa en passiva van de kredietinstellingen, de beleggingsfondsen en de in effectiveringstransacties gespecialiseerde instellingen uitgebreid om zich te richten naar de nieuwe, door het ESR 2010 opgelegde vereisten. Hetzelfde geldt voor andere statistieken die ten behoeve van de ECB worden samengesteld, zoals de statistieken over de uitgifte en het aanhouden van effecten. Al deze nieuwe gegevensverzamelingen

werden in de loop van 2014 voorbereid, zodat ze begin 2015 van toepassing werden.

Eveneens in de loop van het verslagjaar werden de cijfers van de betalingsbalans voor het eerst gepubliceerd volgens de nieuwe (zesde) versie van de **Manual on Balance of Payments and International Investment Position (BPM6)**, het statistische handboek voor de opstelling van de betalingsbalans en de externe vermogenspositie. Daarin worden de gedragslijnen voor een internationale standaardisering van die statistieken geschetst. Om de nationale rekeningen en de betalingsbalans beter op elkaar af te stemmen, werd de bijwerking gelijktijdig met die van de nationale rekeningen uitgevoerd, wat de coherentie tussen de binnen- en buitenlandse macro-economische statistieken bevordert.

Het handboek werd opgesteld door het IMF, in nauwe samenwerking met de Europese en internationale instellingen. Het heeft ten doel rekening te houden met bepaalde economische ontwikkelingen die zich sinds de publicatie van BPM5 hebben voorgedaan, zoals de toenemende mondialisering en het grotere belang van buitenlandse directe investeringen. Het bevat ook verduidelijkingen over bepaalde voorschriften van BPM5 en vergt een veel verfijnder detailniveau. BPM6 wordt tevens gekenmerkt door de prominente plaats die het geeft aan de internationale investeringspositie (IIP) als autonome statistiek naast de betalingsbalans. De internationale investeringspositie geeft de waarde weer van de tegoeden en verplichtingen tussen ingezetenen en niet-ingezetenen op een bepaald ogenblik in de tijd.

Na de voorbereidende werkzaamheden tijdens de vorige verslagjaren is deze nieuwe methodologie in 2014 effectief in werking getreden. Zowel voor de betalingsbalans als voor de IIP werden cijfers volgens BPM6 gepubliceerd voor een periode die teruggaat tot 2008. De invoering van BPM6 werd aangegrepen om ook andere aanpassingen aan te brengen met de bedoeling de kwaliteit van de cijfers verder te verhogen.

Sedert 2014 verloopt de online raadpleging van de statistische database van de Bank via de **nieuwe toepassing NBB.Stat**. Deze zal stapsgewijs de oude toepassing Belgostat vervangen. NBB.Stat is gebaseerd op het softwarepakket DotStat, dat oorspronkelijk door de OESO werd ontwikkeld. Sinds 2010 wordt deze toepassing ondersteund door een internationale samenwerkende gemeenschap die het, tegen een zeer lage prijs, mogelijk maakt het statistische programma te ontwikkelen en te delen, vernieuwingen in te voeren en onderling ervaringen uit te wisselen.

Naast een zeer heldere weergave en een goede zoekfunctie biedt NBB.Stat ook een efficiënte interface met Excel. De toepassing omvat verschillende mogelijkheden om de resultaten te exporteren en het platform ondersteunt de nieuwe standaarden voor de uitwisseling van statistische gegevens, zoals SDMX en JSON. De werkzaamheden van de samenwerkende gemeenschap staan ten slotte garant voor de toekomstige ontwikkeling van het programma.

Micro-economische gegevens

De Nationale Bank is ook een zeer belangrijk centrum voor de verzameling en verspreiding van gegevens en micro-economische informatie, getuige haar Balanscentrale en haar centrales voor kredieten aan ondernemingen en particulieren. Gelet op de expertise van de Bank in het beveiligde beheer van grote hoeveelheden gegevens, vertrouwdde de wetgever haar de taak toe om voor rekening van de federale overheidsdienst Financiën het door het koninklijk besluit van 17 juli 2013 ingevoerde **Centraal aanspreekpunt** op te zetten en te beheren. Vanaf mei 2014 worden in de Bank dus de 46 miljoen bankrekeningnummers gecentraliseerd die in België worden aangehouden door 17 miljoen ingezetenen en niet-ingezetenen rechtspersonen en natuurlijke personen. Vanaf 1 april 2015 worden in dat register eveneens de door die cliënten met de financiële instellingen gesloten contracttypes vermeld, bijvoorbeeld de overeenkomsten inzake hypothecair krediet, verkoop op afbetaling, leasing, lening op afbetaling, enz.

De informatieplichtigen zijn de krediet- en betalingsinstellingen, de beursvennootschappen, enz. Hun aangiften bevatten in geen geval de bedragen met betrekking tot de geregistreerde rekeningen en overeenkomsten. De raadpleging is beveiligd en beperkt tot de personen die daartoe, in het kader van een door de wet strikt vastgelegde procedure, door de belastingdiensten gemachtigd zijn. De rechtspersonen en natuurlijke personen die houder zijn van rekeningen en overeenkomsten mogen eveneens gratis hun recht van toegang uitoefenen en, indien nodig, bij hun financiële instelling kosteloos vragen om onjuiste gegevens te corrigeren of te schrappen.

Met betrekking tot de **Balanscentrale** zet de Nationale Bank haar inspanningen voort om een elektronische centrale tot stand te brengen die de voorrang geeft aan het gebruik van internet als kanaal voor de verzameling en raadpleging van de jaarrekeningen.

Een nieuwe toepassing die bestemd is om het **ondernemingsdossier** te verspreiden, werd in juni 2014 beschikbaar gesteld voor het publiek. Ze stelt de ondernemingen in staat om online en voortaan gratis toegang te krijgen

tot hun eigen dossier en iedere belangstellende om, tegen betaling (€ 29,98), een versie in PDF of op papier te bestellen. Tijdens de ontwikkeling van die toepassing werden ook de inhoud en de lay-out van het dossier aanzienlijk verbeterd dankzij de toevoeging van grafieken die het lezen en interpreteren ervan vergemakkelijken.

Er zij aan herinnerd dat het ondernemingsdossier bestaat uit een synthese van de bestanddelen van de jaarrekening van de onderneming, de tabel met de kasstromen, een reeks boekhoudkundige ratio's en de positionering van de onderneming in een financiële gezondheidsklasse. Binnen de grenzen van de beschikbaarheid worden die gegevens aangeboden voor twee of drie jaar, om een beeld te geven van hun verloop in de tijd, en vergeleken met de waarden van de referentiesector.

Productie en circulatie van chartaal geld

In 2014 gaf de **Drukkerij** verder uitvoering aan het bedrijfsplan dat het Directiecomité in 2013 had goedgekeurd en dat de geleidelijke uitdoving van de activiteiten tegen 2020 impliceert. Dat plan verloopt volgens het vastgelegde tijdschema. De benodigde infrastructuur voor die geleidelijke inkrimping is grotendeels geïnstalleerd, terwijl het aantal personeelsleden verder werd verminderd, wat gepaard ging met een verhoging van de productiviteit.

Op 23 september 2014 werd het **nieuwe bankbiljet van € 10** in omloop gebracht in verschillende landen van het Eurosysteem. Het gaat om de tweede coupure van de nieuwe serie waarvan de 7 biljetten geleidelijk worden ingevoerd in oplopende volgorde van hun waarde. De nieuwe bankbiljetten beschikken over verbeterde echtheidskenmerken en hun grafische vormgeving werd herzien om de veiligheid en bestendigheid van het biljet nog te verhogen. Dit blijft een krachtig symbool van de monetaire unie. Door nieuwe echtheidskenmerken te integreren waarmee efficiënter kan worden geanticipeerd op de ontwikkeling van de valsemunterij, draagt de vernieuwing ertoe bij het vertrouwen van het publiek in het biljet te behouden.

De invoering van het nieuwe biljet van € 10 werd voorafgegaan door een grootscheepse informatiecampagne bij het grote publiek en de betrokken ondernemingen. Gelet op het te verwerken volume – er zijn 2,2 miljard biljetten van € 10 in omloop – is deze vernieuwing een omvangrijke industriële en logistieke operatie; een ontoereikende of te laat ingezette voorbereiding kan dan ook leiden tot disfuncties die voor tal van sectoren nadelig zijn. Om die reden kregen de betrokken sectoren vanaf begin 2014 alle technische informatie en werden hen testmogelijkheden

aangeboden. Dankzij die initiatieven konden de apparaten die biljetten aanvaardden, tijdig worden aangepast en kon de nieuwe coupure probleemloos worden ingevoerd. De biljetten van € 10 van de eerste serie blijven in omloop tot de voorraad uitgeput is. Vervolgens worden ze geleidelijk aan de omloop onttrokken. De opheffing van hun wettelijke betaalkracht zal ruim van tevoren worden aangekondigd en de oude biljetten kunnen altijd nog worden omgewisseld aan de loketten van de Bank.

Op 24 februari 2015 onthulde het Eurosysteem het **nieuwe bankbiljet van € 20** van de Europa-serie, dat vanaf 25 november 2015 in omloop wordt gebracht. De nieuwe coupure zal verbeterde echtheidskenmerken bevatten die het mogelijk maken de integriteit van de biljetten nog te verhogen en een belangrijke technologische voorsprong te behouden op de valsemunters. Net als voor de invoering van de nieuwe coupures van € 5 en € 10 zullen de fabrikanten en leveranciers van machines die biljetten aanvaardden, van de Bank bijstand krijgen om hun automaten en detectiemachines aan te passen. Er zal voor hen onder meer op vrijdag 29 mei 2015 een seminarie worden gehouden in de lokalen van de Bank.

In 2014 werden de activiteiten in verband met de verwerking van bankbiljetten verder geconsolideerd. In dat verband kondigde de Bank aan dat **de agentschappen van Bergen en Hasselt in 2016 worden gesloten**. Deze beslissing vloeit voort uit de aanhoudende daling van de biljettenactiviteit in die twee vestigingen, als gevolg van onder meer de toegenomen automatisering van de transacties en de herstructureringen bij de verwerking van bankbiljetten in de banksector. Het vestigingennet is aldus gekrompen van 14 vestigingen in 1999 tot 4 op dit ogenblik en zal eind 2016 enkel nog de vestigingen van Luik en Kortrijk omvatten. De Bank ziet er aldus op toe haar agentschappennet aan te passen aan de ontwikkeling van de cyclus van het chartaal geld in België en haar bankbiljettenketen optimaal te regelen. Het jaar 2015 zal te baat worden genomen om het personeel van de vestigingen van Bergen en Hasselt geleidelijk over te plaatsen naar andere entiteiten van de Bank.

Ondersteunende activiteiten

Bij wijze van ondersteunende activiteit hebben de logistieke diensten onder meer tot taak ervoor te zorgen dat de gebouwen, de technische installaties en de informatica-apparatuur afgestemd zijn op de bedrijfsbehoeften. Zoals vermeld in het deel 'Duurzame onderneming', hecht de Bank bovendien zeer veel belang aan haar ecologische voetafdruk.

Tegen de achtergrond van een voortdurend wisselend economisch en financieel klimaat heeft de Bank, na een aanbestedingsprocedure, het consultantsbureau McKinsey opgedragen zijn deskundigheid aan te wenden om een **informaticastrategie** voor de periode 2015–2020 uit te werken, die overeenstemt met de behoefte van de ‘business’-entiteiten. Uitgaande van een diagnose van de bestaande situatie heeft McKinsey een roadmap voorgesteld waarmee de voor 2020 beoogde doelstelling kan worden bereikt. Die roadmap werd opgenomen in het strategisch masterplan van het departement Informatica en om het plan te verwezenlijken werd een nieuwe departementschef aangesteld.

Het renovatieplan van de kantoren, waarmee al vele jaren geleden een aanvang werd genomen onder de naam **masterplan Immobiëlen**, werd in 2014 voortgezet met de volledige herinrichting van ongeveer 3 000 m² kantoorruimte.

Voor de vervanging van de monumentale glazen koepel van de grote lokettenzaal van het in 1954 ingehuldigde Van Goethem-gebouw werden de werkzaamheden gegund en de voorbereidende maatregelen genomen. Bij die ambitieuze werken zal de kenmerkende stijl van dat gebouw behouden blijven. Het glazen dak dat de koepel beschermt, wordt verwijderd en heropgebouwd ter hoogte van de 4de verdieping. De binnengevels, die bij die gelegenheid zullen worden gerenoveerd, zullen hierdoor binnenmuren worden, wat tot aanzienlijke winst op het vlak van warmte-isolatie zal leiden.

De werkzaamheden aan het **hotel van de gouverneur** werden eveneens aangevat. Het dak van het hotel zal worden hersteld en geïsoleerd en de twee bovenverdiepingen zullen worden omgebouwd tot een kantoorruimte met 55 werkplekken. Om die werken te kunnen uitvoeren, werd het museum van de Bank tijdelijk gesloten; het blijft de bezoekers echter ontvangen in een compacte tentoonstellingsruimte in makkelijk toegankelijke lokalen aan de de Berlaimontlaan 3 (zie rubriek 1.5 ‘Contact’). Tijdens de strategische denkoefening werd besloten dat de Wetenschappelijke Bibliotheek, die gevestigd is in het historische UCB-gebouw aan de Warmoesberg, in de lente van 2016 zou worden gesloten voor het publiek; aan het einde van hetzelfde jaar zou in dat gebouw het nieuwe museum van de Bank worden ondergebracht, waarvan de collectie op een geheel nieuwe manier zal worden tentoongesteld.

De bouwplannen voor een nieuw gegevenscentrum en voor de inrichting van een nieuwe bedrijfskeuken, die beide zeer complex zijn, kwamen eind 2014 in hun laatste stadium.

De ontwikkeling en heroriëntering van de activiteiten van de Bank vereist dat ze soms bepaalde gebouwen van de hand doet. De verkoop van het clubhouse van de Bank aan de gemeente Sint-Agatha-Berchem werd in 2014 afgerond. De huidige consolidatie op het gebied van de verwerking van bankbiljetten leidde tot de verkoop van de vestiging van de Bank in Antwerpen. In Brussel werd het ‘EPHEC’-gebouw in de Stormstraat tijdens het verslagjaar leeggemaakt met de bedoeling er op dezelfde wijze afstand van te doen. In afwachting daarvan werd de kantoorruimte tot begin 2016 verhuurd tegen marktconforme voorwaarden. Ten slotte bereiden de bevoegde diensten zich ook voor op de voor 2016 aangekondigde sluiting van de agentschappen van Bergen en Hasselt.

Het mecenaat van de Bank onderscheiden op het concours des Caius

Het mecenaat van de Bank sluit rechtstreeks aan bij haar identiteit van instelling van algemeen belang. Het omvat drie domeinen: eigen projecten die de Bank beheert ten bate van de gemeenschap – zoals het museum van de Bank – structurele steun op lange termijn aan algemeen educatieve, humanitaire, maatschappelijke of culturele initiatieven en, ten slotte, bijstand die eenmalig is maar doorgaans gedurende verscheidene jaren wordt herhaald en voornamelijk gericht is op projecten met een hoge maatschappelijke waarde. Het was in dat kader dat zij tijdens de jaren 2012 tot 2014 steun verleende aan het project Kazerne Dossin, een memoriaal, museum en documentatiecentrum over de Holocaust en de mensenrechten.

Door zich in te zetten als stichtend partner voor dat project, wenste de Bank haar steun te verlenen aan een initiatief dat volgens haar volledig paste in het spectrum van de burgerlijke waarden die zij wil verdedigen. Het museum Kazerne Dossin gaat immers uit van het historische verhaal van de vervolging van Joden en zigeuners en van de Holocaust, in relatie tot de Belgische casus, om zich te verdiepen in hedendaagse verschijnselen als racisme en uitsluiting van bevolkingsgroepen, alsook in discriminatie als gevolg van afkomst, geloof, overtuiging, huidskleur, geslacht of geartheid.

In ruil voor haar steun stelde het museum Kazerne Dossin de Bank voor een naam te geven aan een van de drie grote zalen van het museum. De Bank wenste echter niet zelf in de benaming van de zaal voor te komen, maar koos ervoor deze de naam te geven van een van haar bedienden die in 1944 werd terechtgesteld omdat hij betrokken was bij het verzet, Jean Ingels.

Uit erkentelijkheid voor haar historische mecenaat en haar steun aan het project Kazerne Dossin, heeft de jury van de Caius van het bedrijfsmecenaat die worden uitgereikt door Promethea, in 2014 aan de Bank twee onderscheidingen toegekend, namelijk de 'Caius' voor de mecenaatstraditie en die voor het maatschappelijke mecenaat.

1.2 Human Resources

1.2.1 Verloop van het personeelsbestand en rekrutering

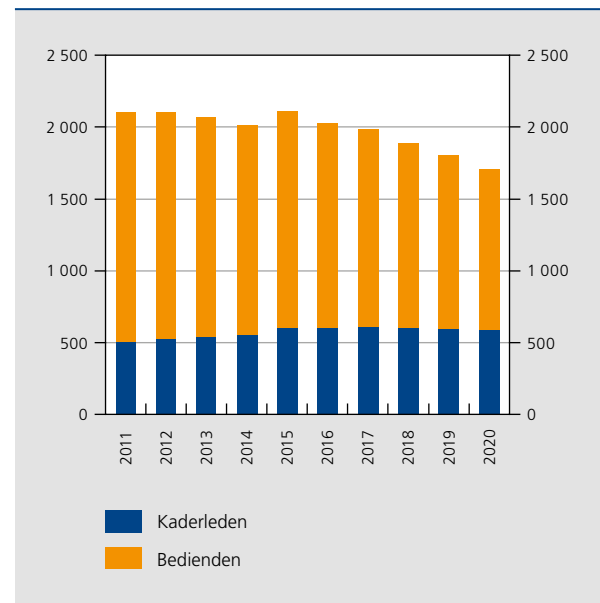
De personeelssterkte uitgedrukt in voltijdse eenheden is het voorbije jaar verminderd met 62,34 eenheden.

De volgende jaren zal een groot aantal personeelsleden op natuurlijke wijze afvloeien. Betreft het een functie die in het kader van de strategische denkoefening niet langer als essentieel wordt beschouwd, dan zal niet tot vervanging worden overgegaan. In het andere geval zal de functie verder worden ingevuld via een interne verschuiving of een externe rekrutering. Dit jaar is al beslist tot sluiting van de vestigingen in Hasselt en Bergen in 2016. Het personeel zal sociaal worden begeleid.

Na een grondige evaluatie van de noodzaak en de efficiëntie van onze taken, wordt verwacht dat tegen 2020 nog slechts 85% van het huidige personeelsaantal nodig zal zijn. Het prudentieel toezicht daarentegen zal geen daling kennen en zal proportioneel een groter deel in het totale personeelsbestand vertegenwoordigen.

Ook kwalitatief zal er een verschuiving optreden naar meer universitair geschoolde kaderleden ten opzichte van bedienden. De Bank hecht ook na de indiensttreding nog veel belang aan (voortgezette) opleiding en biedt daartoe

VERLOOP VAN HET PERSONEELBESTAND EN PROGNOSE TOT 2020
(voltijdse equivalenten op 31 december)

verschillende formules aan. Tijdens middagcauserieën worden er horizonverruimende thema's aangesneden.

De Bank gebruikt alle middelen om haar rekruteringen efficiënter en effectiever te maken. Dit jaar is een nieuwe geavanceerde jobsite gelanceerd. Daarnaast worden steeds meer social media aangewend en maakt de Bank meer gebruik van jobevents, om nog gericht en gebruiksvriendelijker de juiste krachten te kunnen aantrekken. Er zijn andere competenties nodig dan vroeger, want de Bank wordt steeds meer een kennisbedrijf.

Daarop aansluitend biedt ze nu ook betaalde stageplaatsen aan voor actuarissen. Later zullen andere functies volgen. De stages in het kader van de studie moeten worden bekeken in het licht van de toekomstige indienstnemingsbehoeften van de Bank.

1.2.2 Pensioneringen en overlijdens

In 2014 nam de Bank met droefheid kennis van het overlijden van ereregent baron Tony Vandeputte. De heer Tony Vandeputte was regent van onze instelling van 1990 tot 2005. De Bank vernam eveneens met droefheid het overlijden van ereregeringscommissaris Edgard Van De Pontseele, die deze functie bij de Bank van 1988 tot 1990 had waargenomen.

De Bank betreurde in 2014 ook het overlijden van zes van haar personeelsleden :

De heer J.-P. Clesse
De heer J.-P. Collet
De heer K. De Weert
De heer T. Hejdrowski
Mevrouw C. Hendrickx
De heer P. Masson

Hun nagedachtenis zal in ere worden gehouden.

*
* *

De Bank wenst tevens uiting te geven aan haar erkentelijkheid ten aanzien van de leden van het kaderpersoneel die hun loopbaan hebben beëindigd :

De heer P. Bobyr
De heer E. Cabooter
De heer D. De Paepe
De heer G. Dumay
De heer J.-M. Hardy
De heer A. Lenaert
De heer M. Mattens
De heer J. Meuleman
De heer G. Pouillet
Mevrouw J. Simar
De heer M. Van Baelen
Mevrouw H. Van Hecke
De heer D. Vanden Broeck
De heer R. Vanden Eynde

Zij dankt ook de werknemers wier loopbaan in het afgelopen jaar een einde nam :

De heer G. Adriaens
Mevrouw A. Aelbrecht
Mevrouw M. Beydts
Mevrouw R. Chantrain
De heer E. Cielen
De heer M. Creyelman
Mevrouw M. Damien
De heer G. Dandoy

De heer F. De Backer
De heer D. De Beys
De heer W. De Boeck
De heer D. De Cock
De heer M. De Deken
Mevrouw R. De Jonge
Mevrouw M. De Looze
De heer W. De Ryck
De heer A. Degryse
De heer J. Deserrano
Mevrouw D. Dillens
De heer M. Dysers
Mevrouw M.-J. Engels
Mevrouw C. Fellemans
Mevrouw N. Gasparis
Mevrouw J. Gosset
De heer M. Haes
Mevrouw A. Huwaert
De heer D. Jaumol
Mevrouw C. Kalmes
De heer M. Levens
De heer J.-J. Louckx
Mevrouw M.-P. Marcoux
Mevrouw D. Moncomble
De heer G. Mossay
De heer J.-P. Moulart
Mevrouw I. Mussche
Mevrouw M. Nijs
Mevrouw C. Peckel
De heer J. Platteau
De heer C. Renders
De heer E. Ribant
De heer P. Rottiers
Mevrouw G. Rubens
De heer M. Ruykens
Mevrouw M. Sanchez Romero
Mevrouw B. Smets
De heer M. Soontjens
De heer M. Spaepen
De heer C. Steens
De heer G. Stuyck
Mevrouw N. Theys
Mevrouw A. Thollebeke
De heer E. Van Biesen
Mevrouw C. Van Cant
De heer E. Van den Broeck
Mevrouw J. Van Den Broeck
De heer H. Van Den Spiegel
De heer J. Van Mellaert
De heer M. Van Oudenhove
Mevrouw C. Van Peteghem
De heer J. Vantrimpondt
Mevrouw D. Vekeman
De heer F. Verbeeck

1.3 Duurzame onderneming

Op basis van het in 2014 bij Leefmilieu Brussel ingediende hernieuwingsdossier, kreeg de Bank opnieuw drie sterren toegekend aan het label 'Ecodynamische onderneming', dat ze nog eens gedurende drie jaar mag dragen. De verschillende werkgroepen en de stuurgroep hebben nu tot taak het milieuprogramma voor de volgende drie jaar te verwezenlijken.

De afgelopen vijf jaar bespaarde de Bank niet minder dan 19% op haar elektriciteitsverbruik. Deze besparingen konden tot stand worden gebracht dankzij onder meer de vernieuwing van de persluchtcentrale, de toepassing van het Green IT-programma en de invoering van LED-verlichting.

Op het vlak van verwarming werd een kleine stookplaats vernieuwd en werden de drukzalen uitgerust met adiabatische bevochtigingsinstallaties in plaats van stoomsystemen. Van de benodigde warmte wordt 10% opgewekt via cogeneratie. Dit jaar heeft de Bank 1 400 groenestroomcertificaten ontvangen.

Het bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ingediende bedrijfsvervoersplan en de enquêtes van de dienst Mobiliteit van de federale overheid tonen aan dat de Bank stilaan haar limiet inzake bevordering van een duurzame mobiliteit bereikt.

Er werden nog heel wat andere duurzaamheidsinitiatieven genomen, zoals de aanleg van twee groene daken, het aanduiden van duurzame maaltijden met een specifiek icoontje of het gebruik van enzymen in plaats van detergents om de luchtkanalen van de vaatwasmachines te ontvetten.

De hoeveelheid vluchtige organische verbindingen in de lucht van de Drukkerij is zozeer gedaald dat de biofilterinstallatie er niet meer nuttig is.

Er wordt nog altijd 6% per jaar op papier bespaard. Het aantal printers werd drastisch verminderd.

Al die maatregelen worden ondersteund door een voortdurende bewustmaking van het personeel, wat in ruime mate bijdraagt tot het succes ervan.

1.4 Lijst van in 2014 gepubliceerde artikels

Economisch Tijdschrift

JUNI

- *Economische projecties voor België – Voorjaar 2014*
- *Zijn de overheidsuitgaven de sleutel voor een succesvolle sanering?*
- *De nieuwe nationale consumptieprijsindex*
- *Zijn werknemers van 50 jaar te duur? De component 'leeftijd' in de loonvorming*
- *Het gebruik van BREL om de Belgische conjunctuur te nowcasten: de rol van enquêtegegevens*
- *Financiële integratie en fragmentatie in het eurogebied*

SEPTEMBER

- *Vooruitzichten inzake de financiën van de gemeenschappen en de gewesten*
- *Waardecreatie bij de uitvoer – Een diagnose van België*
- *Mondiale onevenwichten en brutokapitaalstromen*
- *De schuldenlast van de huishoudens: verloop en verdeling*
- *Lessen uit de Verenigde Staten voor het institutioneel ontwerp van de EMU*
- *Het hoe en het waarom van een negatieve rente op de depositofaciliteit*

DECEMBER

- *Economische projecties voor België – Najaar 2014*
- *Normalisering van het monetair beleid: vooruitzichten en verschillen*
- *Recente veranderingen in het spaargedrag van de Belgische huishoudens: het effect van de onzekerheid*
- *Belangrijkste bevindingen van het colloquium 2014 van de NBB "Total factor productivity: measurement, determinants and effects"*
- *Resultaten en financiële situatie van de ondernemingen in 2013*
- *De sociale balans 2013*

Working Papers

- 253 *Micro-based evidence of EU competitiveness: The CompNet database*
- 254 *Information in the yield curve: A Macro-Finance approach*
- 255 *The single supervisory mechanism or "SSM", part one of the Banking Union*
- 256 *Nowcasting Belgium*
- 257 *Human capital, firm capabilities and productivity growth*
- 258 *Monetary and macroprudential policies in an estimated model with financial intermediation*
- 259 *A macro-financial analysis of the euro area sovereign bond market*
- 260 *The Belgian ports: Flemish maritime ports, Liège port complex and the port of Brussels – Report 2012*
- 261 *European competitiveness: A semi-parametric stochastic metafrontier analysis at the firm level*
- 262 *Employment, hours and optimal monetary policy*
- 263 *On the conjugacy of off-line and on-line Sequential Monte Carlo Samplers*
- 264 *The effects of state aid on Total Factor Productivity growth*
- 265 *Assessing the role of ageing, feminising and better-educated workforces on TFP growth*
- 266 *A constrained nonparametric regression analysis of factor-biased technical change and TFP growth at the firm-level*
- 267 *Market imperfections, skills and total factor productivity: Firm-level evidence on Belgium and the Netherlands*
- 268 *Import competition, productivity and multi-product firms*
- 269 *International competition and firm performance: Evidence from Belgium*

- 270 *Acquisitions, productivity, and profitability: Evidence from the Japanese cotton spinning industry*
- 271 *Total factor productivity: Lessons from the past and directions for the future*
- 272 *Outward Foreign Direct Investment and domestic performance: In search of a causal link*
- 273 *Economic importance of air transport and airport activities in Belgium – Report 2012*
- 274 *Fiscal policy and TFP in the OECD: Measuring direct and indirect effects*
- 275 *Effectiveness and transmission of the ECB's balance sheet policies*

Belgian Prime News

Deze Engelstalige publicatie op kwartaalbasis is het resultaat van een samenwerking tussen de Bank, de Federale Overheidsdienst Financiën (FOD Financiën) en verschillende Primary Dealers.

- 62 Special topic: *The new institutional set-up in Belgium and the new European budgetary governance requiring a resolute implementation of a credible fiscal strategy*
- 63 Special topic: *State reforms and economic reforms should go hand in hand to ensure sustainability of welfare in Belgium*
- 64 Special topic: *Monitoring vulnerabilities and enhancing regulations for a more resilient financial sector: main takeaways from the NBB 2014 Financial Stability Review*
- 65 Special topic: *Revised reference statistics, for a sharper picture of the economy*

Statistische publicaties

Op haar website en via Belgostat, haar statistische gegevensbank, stelt de Bank talrijke macro-economische statistieken ter beschikking van het publiek. In het eerste kwartaal van 2015 werd Belgostat vervangen door een nieuwe gegevensbank en nieuwe statistische instrumenten, onder de naam NBB.Stat. Voor de actualisering van specifieke tabellen kunnen abonnementen worden genomen. De publicaties en de perscommuniqués zijn ook in elektronisch formaat beschikbaar op de website van de Bank:

ALGEMENE STATISTIEK:

- *Statistisch Tijdschrift, Economische indicatoren voor België, Consumentenenquête, Halfjaarlijkse investeringsenquête, Conjunctuuronderzoeken*

BUITENLANDSE HANDEL:

- *Maandbericht en Kwartaalbericht*

FINANCIËLE STATISTIEKEN:

- *Financiële rekeningen van België*
- *Observatorium voor krediet aan niet-financiële vennootschappen, Monetary financial institutions' interest rates, Bank Lending Survey, Driemaandelijke enquêtes naar de kredietvoorwaarden: indicator inzake de perceptie van de kredietbelemmering*

NATIONALE REKENINGEN:

- *Kwartaalsectorrekeningen, Kwartaalrekeningen, Eerste raming van de jaarlijkse rekeningen, Rekeningen van de overheid, Gedetailleerde rekeningen en tabellen, Aanbod- en gebruikstabellen, Regionale rekeningen, Regionale verdeling van de Belgische in- en uitvoer van goederen en diensten, Satellietrekening van de instellingen zonder winstoogmerk*

HET EUROPEES SYSTEEM VAN REKENINGEN ESR 2010:

In september 2014 werd de nieuwe Europese standaard ESR 2010 voor de berekening van de nationale niet-financiële en financiële rekeningen van kracht. Deze methodologische herziening is het resultaat van een lange ontwikkeling en past in een internationaal kader. Ze heeft tot doel de specifieke veranderingen in de hedendaagse economieën beter weer te geven. Het departement Algemene statistiek heeft dus het initiatief genomen voor verscheidene publicaties om een uiteenlopend publiek in te lichten over de nieuwigheden ter zake:

Algemene toelichting ESR 2010 (februari 2014)

Studievoormiddag van 27 mei 2014 'Het ESR 2010: nationale rekeningen voor een wereld in verandering' (mei 2014)

ESR 2010: het nieuwe referentiekader voor de nationale rekeningen (september 2014)

Computing capital stock in the Belgian national accounts according to the ESA 2010 (oktober 2014)

Methodologische wijzigingen (toegevoegd aan de toelichting bij de financiële rekeningen van het 2de kwartaal 2014, oktober 2014)

MICRO-ECONOMISCHE GEGEVENS:

- *Centrale voor kredieten aan particulieren. Statistisch verslag 2013*
- *Maandelijkse kerncijfers*

De Bank publiceert driemaandelijks elektronische statistieken over de toegestane en de opgenomen kredieten die in de Centrale voor kredieten aan ondernemingen geregistreerd zijn. De Balanscentrale stelt de jaarrekeninggegevens die zij verzamelt beschikbaar in verschillende elektronische vormen en voor verschillende doelgroepen. Er kan eveneens een afdruk worden gevraagd van de dvd Cijfergegevens uit de gestandaardiseerde jaarrekeningen. Ten slotte publiceert de Balanscentrale regelmatig kerncijfers over de demografie en de financiële gezondheid van de Belgische ondernemingen.

Andere publicaties

- *Ondernemingsverslag 2013. Activiteiten, bestuur en jaarrekening*
- *Verslag 2013. Economische en financiële ontwikkeling*
- *Financial Stability Review 2014*
- *Jaarlijks evaluatierapport over het vangnetmechanisme van de detailhandelsprijzen voor gas en elektriciteit – maart 2014*
- *Jaarlijks evaluatierapport over het vangnetmechanisme van de detailhandelsprijzen voor gas en elektriciteit – juni 2014*

1.5 Contact

DIENSTEN	VESTIGINGEN WAAR DE DIENSTEN WORDEN AANGEBODEN	OPENINGSUREN
Bankbiljetten en muntstukken, Rijkskassier, Balanscentrale, Centrale voor kredieten aan particulieren	Brussel, de Berlaimontlaan 3, Bergen, Hasselt, Kortrijk en Luik	Van 9 tot 15.30 uur, van maandag tot vrijdag
Wetenschappelijke bibliotheek	Brussel, Warmoesberg 57	Van 10 tot 17 uur, alle dagen behalve op zondag
Museum	Brussel, de Berlaimontlaan 3	Van 10 tot 17 uur, van maandag tot vrijdag

INLICHTINGEN

Website :	www.nbb.be
Inlichtingen :	info@nbb.be Tel. +32 2 221 21 11
Contactpersoon pers :	Kristin Bosman, Secretariaat-generaal Tel. +32 2 221 46 28 Fax +32 2 221 31 60 pressoffice@nbb.be
Contactpersoon voor de financiële dienst van de aandelen van de Bank :	Herwig Smissaert, chef van de dienst Betalingen en effecten Tel. +32 2 221 43 28 Fax +32 2 221 32 05 securities@nbb.be

ADRESSEN

Brussel: de Berlaimontlaan 14,
1000 Brussel
Tel. +32 2 221 21 11
Fax +32 2 221 31 00
info@nbb.be

Luik: place St-Paul 12-14-16,
4000 Liège
Tel. +32 4 230 62 11
Fax +32 4 230 63 90
liegesg@nbb.be

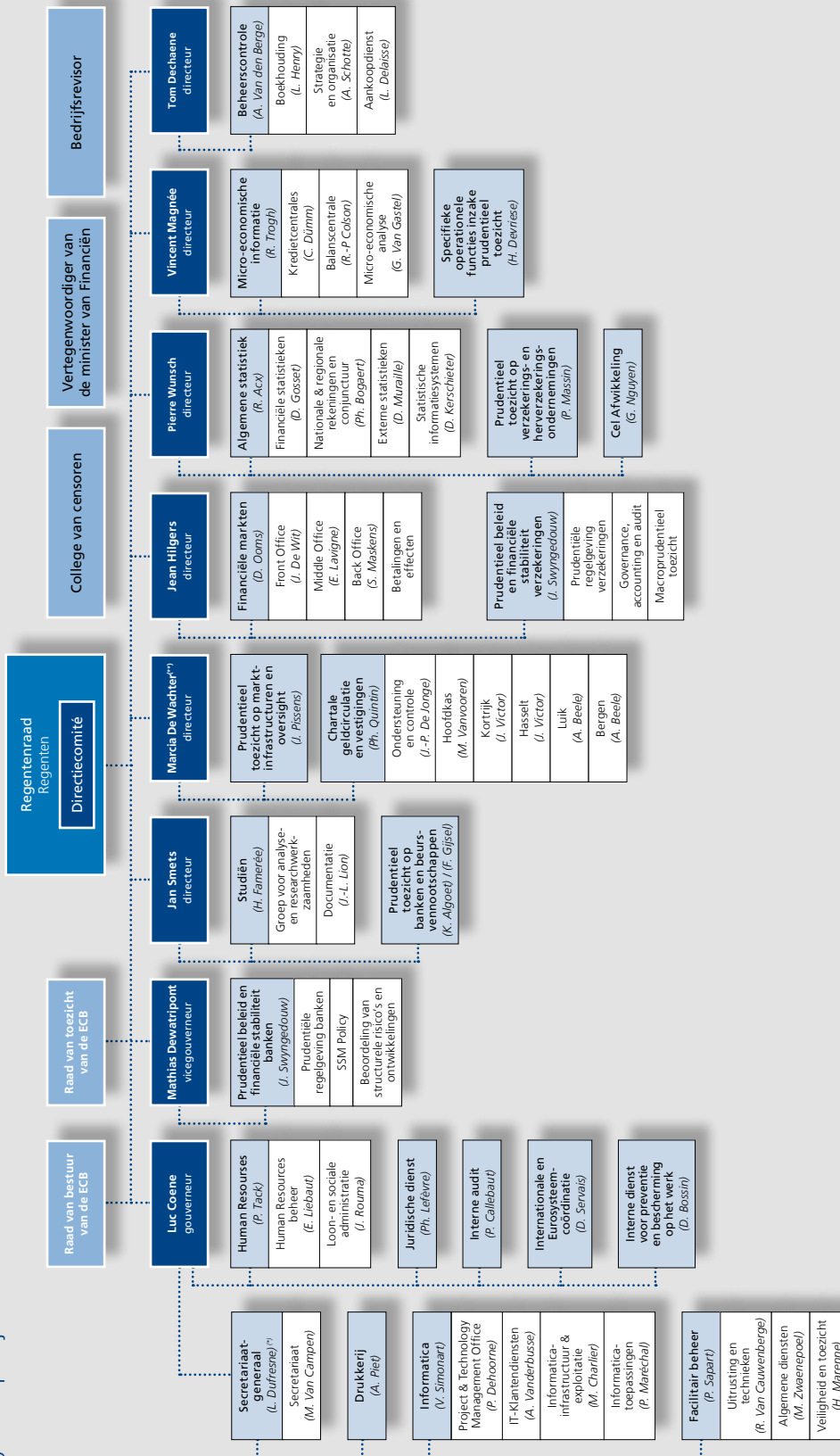
Kortrijk: President Kennedypark 43,
8500 Kortrijk
Tel. +32 56 27 52 11
Fax +32 56 27 53 90
kortrijksg@nbb.be

Bergen: avenue Frère-Orban 26,
7000 Mons
Tel. +32 65 39 82 11
Fax +32 65 39 83 90
monssg@nbb.be

Hasselt: Eurostraat 4,
3500 Hasselt
Tel. +32 11 29 92 11
Fax +32 11 29 93 90
hasseltsg@nbb.be

Departementen en diensten: zie website.

Organogram op 6 januari 2014

(*) Is levens secretaris van de Bank.
(**) Is levens schatbewaarder van de Bank.